

POSTANOWIENIE

Dnia 4 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania M.K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Gdańsku
o zasiłek chorobowy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 4
grudnia 2025 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Okręgowego w
Gdańsku z dnia 22 lipca 2024 r., sygn. akt VII Ua 49/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od skarżącej na rzecz organu rentowego kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 22 lipca 2024 r., VII Ua 49/24, po ponownym rozpoznaniu sprawy, odrzucił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Gdańsku od punktu I wyroku Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku z 30 grudnia 2021 r., VI U 497/19, umarzającego postępowanie w zakresie cofniętego odwołania M.K. od decyzji organu rentowego, zmienił zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że oddalił odwołanie M.K. od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału

w Gdańsku z 7 lutego 2019 r. przyznającego jej prawo do zasiłku chorobowego od 1 lipca do 18 listopada 2018 r. od podstawy wymiaru wynoszącej 2.300,32 zł, oraz orzekł o kosztach procesu.

Odwołująca się wniosła do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną, zaskarżając ten wyrok w całości. Uzasadniając wiosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała, że skarga jest oczywiście uzasadniona „w myśl art. 389⁹ § 4” k.p.c., albowiem „ubezpieczona zasługuje na prawidłową ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Ubezpieczona przez szereg lat odprowadzała wysokie składki na ubezpieczenie społeczne, w tym chorobowe (a nie przez jeden miesiąc przy zmianie tytułu ubezpieczenia co stanowiło podstawę wprowadzenia od 2016 roku przepisów art. 48a-50 ustawy zasiłkowej), a po wypadku nie podjęła osobistego prowadzenia działalności gospodarczej”. Dodatkowo autorka skargi wskazała, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, które wymaga rozstrzygnięcia a mianowicie, w świetle rozbieżności w orzecznictwie, czy może być odpowiednio stosowany art. 43 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa wobec osoby prowadzącej działalność gospodarczą w sytuacji, kiedy nie nastąpiła żadna przerwa w pobieraniu zasiłku na podstawie tej ustawy.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi do rozpoznania oraz zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Wiosek ten powinien zawierać profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania autorka skargi powołała się na nieistniejący „art. 389⁹ § 4” k.p.c. wskazując, że skarga jest oczywiście uzasadniona (prawidłowo powołany przepis to art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) oraz, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, zatem na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Wskazane w skardze przesłanki wzajemnie się wykluczają albowiem taka konstrukcja uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wadliwa. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. wykluczają się, gdyż skarga kasacyjna nie może być uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałoby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, że konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2011 r., II PK 247/10, LEX nr 1274964). W postanowieniu z 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, (LEX nr 1430990) Sąd Najwyższy w dotychczasowym orzecznictwie zwracał już uwagę, że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawa) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi. Jak wskazano w uzasadnieniu postanowienia z 21 października 2008 r., II PK 158/08 (LEX nr 738506), przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w pkt 1 (lub 2) i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. wzajemnie się krzyżują i wykluczają możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1 i 2 powołanego przepisu), jak i prywatny skarżącego (pkt 4 powołanego przepisu). Trudno sobie wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość

prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego czy potrzeba wykładni przepisów prawnych wykluczają zatem oczywistą zasadność skargi (w ramach tej samej podstawy kasacyjnej).

Niezależnie od wskazanej wyżej wadliwości uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania rozpatrywanej skargi kasacyjnej stwierdzić trzeba, że autorka skargi nie wykazała istnienia żadnej z powołanych przesłanek przedsądu.

Sąd Najwyższy jednolicie przyjmuje, że nawiązanie do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, iż przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się "oczywistość" zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący powinien więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4 poz. 75; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126; z dnia 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774). Ponadto przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa.

Natomiast zagadnienie prawne powinno zostać sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, a jednocześnie powinno być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2024 r., I CSK 6184/22; z 1 grudnia 2023 r., I CSK 5954/22; z 25 października 2023 r., III USK 286/22). Ponadto zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest

problem nowy, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego, i dla rozwikłania, którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające. Skarżący ma obowiązek w pierwszej kolejności nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także - w uzasadnieniu wniosku - przedstawić odpowiednią juretryczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez Sąd drugiej instancji. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. Samo zaś zagadnienie prawne, w formie pytania sformułowanego w taki sposób, by możliwe było rozstrzygnięcie stawianych przez skarżącego wątpliwości, musi w swej treści zawierać odwołanie do przepisu lub przepisów prawa, na tle których takie zagadnienie powstaje. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne". Nie można przy tym zasadnie twierdzić, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy we wcześniejszym orzecznictwie wyraził swój pogląd w podnoszonej kwestii, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego zmianę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 sierpnia 2014 r., I UK 64/14, LEX nr 2630721).

Powyższych wymagań skarga kasacyjna nie spełniła w żadnym stopniu.

Ponadto autorka skargi zdaje się nie zauważać, że zgodnie z art. 398²⁰ k.p.c. sąd, któremu sprawa została przekazana, związany jest wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy. Nie można oprzeć skargi kasacyjnej od orzeczenia wydanego po ponownym rozpoznaniu sprawy na podstawach sprzecznych z wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy, a sformułowane przez skarżącego przesłanki przedsądu w istocie zmierzają do zakwestionowania wykładni art. 43 ustawy zasiłkowej oraz art. 18 ust. 1 ustawy systemowej dokonanej przez Sąd Najwyższy w wydanym w tej sprawie wyroku z dnia 14 maja 2024 r., II USKP 158/23.

Z przytoczonych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 1¹ k.p.c.

[SOP]